

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองนิติการ กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบ โทร. ๐ ๒๕๖๗ ๓๓๖๐ ภายใน ๕๕

ที่ ยธ ๐๗๑๑.๑/ ๒๒๐๘ วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอรื้อแนวทางปฏิบัติตามมาตรา ๗๓

เรียน ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษธนบุรี

ตามหนังสือเรือนจำพิเศษธนบุรี ที่ ยธ ๐๗๒๐/๕๑๐๕ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายตามมาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.๒๕๖๐ เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องและชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๑. กรณีเจ้าพนักงานเรือนจำ และผู้ต้องขัง กระทำความผิดตามมาตรา ๗๓ นอกจากการดำเนินการทางวินัยโดยเคร่งครัดแล้ว เรือนจำต้องดำเนินคดีอาญาด้วยหรือไม่ อย่างไร

๒. กรณีบุคคลภายนอก ซึ่งมีใช้บุคคลตามข้อ ๑ กระทำความผิดตามมาตรา ๗๓ เรือนจำต้องดำเนินคดีอาญาด้วยหรือไม่ อย่างไร

๓. ตามมาตรา ๗๔ ซึ่งให้อำนาจผู้บัญชาการเรือนจำ หากไม่มีการดำเนินการฟ้องร้องตามกฎหมายให้ผู้บัญชาการเรือนจำ ดำเนินการกับสิ่งของต้องห้ามดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง นั้น เรือนจำต้องดำเนินการ อย่างไร และกรณีตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ดังกล่าวทางเรือนจำมีอำนาจที่จะไม่ดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๗๓ ได้หรือไม่ อย่างไร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมราชทัณฑ์พิจารณาแล้วขอเรียนว่า

๑. ตามมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.๒๕๖๐ บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้ต้องขังได้กระทำความผิดอาญาขึ้นภายในเรือนจำและความผิดนั้นเป็นความผิดลหุโทษ ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ของเรือนจำ ความผิดตามมาตรา ๗๓ หรือความผิดฐานพยายามหลบหนีที่คุมขัง ให้ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยตามพระราชบัญญัตินี้และจะนำเรื่องขึ้นเสนอต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนหรือฟ้องร้องตามกฎหมายด้วยก็ได้ วรรคสองบัญญัติว่า ความผิดตามวรรคหนึ่งที่ผู้บัญชาการเรือนจำจะใช้อำนาจวินิจฉัยลงโทษทางวินัย ให้เป็นไปตามระเบียบกรมราชทัณฑ์โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการและมาตรา ๗๔ วรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๗๓ หากไม่มีการดำเนินการฟ้องร้องตามกฎหมาย ให้ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจดำเนินการกับสิ่งของต้องห้ามดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น ในกรณีที่ผู้ต้องขังได้กระทำความผิดตามมาตรา ๗๓ กฎหมายให้อำนาจผู้บัญชาการเรือนจำใช้ดุลพินิจ ดังนี้ ผู้บัญชาการเรือนจำสามารถใช้อำนาจวินิจฉัยลงโทษทางวินัยแก่ผู้ต้องขังตามพระราชบัญญัตินี้เพียงอย่างเดียว โดยไม่ดำเนินการฟ้องร้องตามกฎหมายได้ หรือผู้บัญชาการเรือนจำจะใช้อำนาจวินิจฉัยลงโทษทางวินัยและดำเนินการฟ้องร้องตามกฎหมายด้วย โดยดำเนินการทั้งสองอย่างก็ได้

/๒. ตามข้อหา...

๒. ตามข้อหารือ กรมราชทัณฑ์พิจารณาแล้วขอเรียนดังนี้

(๑) กรณีผู้ต้องขัง กระทำความผิดตามมาตรา ๗๓ นั้น มีหลักการพิจารณาเช่นเดียวกับข้อ ๑๑ กล่าวคือ ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจใช้ดุลพินิจที่จะวินิจฉัยลงโทษผู้ต้องขังเพียงอย่างเดียว โดยไม่ดำเนินการฟ้องร้องตามกฎหมายได้ หรือผู้บัญชาการเรือนจำจะวินิจฉัยลงโทษทางวินัยและดำเนินการฟ้องร้องตามกฎหมายด้วยก็ได้

(๒) กรณีเจ้าพนักงานเรือนจำ กระทำความผิดตามมาตรา ๗๓ ต้องดำเนินการส่งเรื่องฟ้องร้องคดีตามที่กฎหมายกำหนด สำหรับในส่วนของการดำเนินการทางวินัยก็ต้องพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งตามพระราชบัญญัติวินัยข้าราชการราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ต่อไป

(๓) กรณีบุคคลภายนอกกระทำความผิดตามมาตรา ๗๓ อันเนื่องจากกฎหมายบัญญัติใช้คำว่า “ผู้ใดกระทำ” จึงมิได้จำกัดว่าเฉพาะเจ้าพนักงานเรือนจำและผู้ต้องขังเท่านั้น แต่ยังรวมถึงบุคคลภายนอกด้วย เมื่อบุคคลภายนอกกระทำความผิดตามมาตรานี้ต้องดำเนินการฟ้องร้องตามกฎหมายต่อไป

(๔) กรณีเจ้าพนักงานเรือนจำ ผู้ต้องขัง หรือบุคคลภายนอก กระทำความผิดตามมาตรา ๗๓ เรือนจำมีอำนาจที่จะไม่ดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดได้หรือไม่ นั้น ขอเรียนว่า มาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.๒๕๖๐ เป็นกฎหมายที่มีโทษทางอาญา และกำหนดโทษไว้แล้ว เมื่อเรือนจำหรือเจ้าพนักงานเรือนจำพบเห็นการกระทำความผิด ต้องดำเนินการตามกฎหมายทุกกรณี เว้นแต่กรณีผู้ต้องขังซึ่งกฎหมายให้อำนาจแก่ผู้บัญชาการเรือนจำใช้ดุลพินิจลงโทษทางวินัยอย่างเดียวได้ ดังนั้น หากเรือนจำหรือเจ้าพนักงานเรือนจำที่เกี่ยวข้อง ไม่ดำเนินการตามกฎหมายหรือละเลยไม่ดำเนินการแล้ว อาจมีความผิดอาญารฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่และมีความผิดทางวินัยด้วย

สำหรับประเด็นผู้บัญชาการเรือนจำใช้ดุลพินิจลงโทษวินัยแก่ผู้ต้องขังเพียงประการเดียว โดยไม่ส่งเรื่องดำเนินคดีอาญาด้วย มาตรา ๗๔ ให้จัดการกับสิ่งของต้องห้ามที่ตรวจยึดได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงกำหนด แต่โดยที่ในปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงดังกล่าวจึงต้องถือปฏิบัติไปตามกฎกระทรวง และระเบียบที่ถือปฏิบัติอยู่เดิมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับหลักการในเรื่องนี้ของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.๒๕๖๐ ไปพลางก่อน

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

พล

(นายกิตติพัฒน์ เดชะพหล)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

รองอธิบดี.....	วันที่ 24/๑๑/๖1
ผู้อำนวยการกอง.....	วันที่ 24/๑๑/๖1
นิติกร 8ว.....	วันที่ 24/๑๑/๖1
หัวหน้าฝ่าย.....	วันที่ 24/๑๑/๖1
หัวหน้างาน.....	วันที่ 24/๑๑/๖1
ประจำแผนก.....	วันที่ 24/๑๑/๖1
เจ้าหน้าที่ทนาย.....	วันที่ 24/๑๑/๖1
เจ้าหน้าที่พิมพ์.....	วันที่ 24/๑๑/๖1